

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/39/2018
Identifikačné číslo spisu: 1511203084
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1511203084.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu R., bývajúceho v Z. zastúpeného Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom v Nových Zámkoch, Hlavné námestie 7, proti žalovanej F., bývajúcej v Z., o zaplatenie 2.207,65 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 10 C 251/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016, sp. zn. 5 Co 594/2015, takto

rozhodol:

I. Dovolanie smerujúce proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016, sp. zn. 5 Co 594/2015, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, o d m i e t a.

II. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2016, sp. zn. 5 Co 594/2015 v časti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia v tejto časti na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 29. februára 2012, č. k. 10 C 251/2011-264 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.026,98 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne z dlžnej sumy od 7. mája 2011 do zaplatenia a zaplatiť trovy konania v sume 61,50 Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 755,27 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd prvej inštancie návrh zamietol. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 2.207,65 € s príslušenstvom na tom základe, že žalovaná s deťmi obývala byt v B. ktorý bol jeho vlastníctvom a neuhrádzala platby spojené s užívaním bytu v období od 1. júla 2009 do 31. novembra 2009, čím mu vznikol nedoplatok v sume 998,54 Eur, ktorý ako vlastník bytu musel i s trovami konania a úrokmi z omeškania zaplatiť na základe platobného rozkazu Okresného súdu v Prievidzi pod sp. zn. 16 Ro 233/2009 z 21. januára 2010, ďalej sa domáhal, aby súd zaviazal žalovanú aj k zaplateniu sumy 1.158,21 € titulom nedoplatku na preddavkových platbách spojených s užívaním bytu v období od januára 2010 do septembra 2010, keďže v byte bývala bez právneho dôvodu. Súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 7b ods. 5, § 10 ods. 1 zákona č. 182/1993 Zb., § 451 ods. 1, 2, § 517 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), keď mal za preukázané,

že k vzniku zmluvného záväzkového vzťahu, nájomného vzťahu účastníkov nedošlo, vzhľadom na odmietnutie písomného návrhu nájomnej zmluvy, pričom žalovaná nemala záujem byť nájomcom predmetného bytu, ale jeho vlastníkom. Nakoľko ani v tomto smere nedošlo medzi účastníkmi ku zmluvnému konsenzu, žalovaná užívala predmetný byt v žalovanom období do 26. júna 2010 bez právneho titulu, čím bola naplnená jedna zo skutkových podstát § 451 OZ. Pri určení rozsahu vydania bezdôvodného obohatenia súd vychádzal zo skutočných nákladov na úhradu služieb spojených s užívaním bytu, a nie z predpísaných záloh, pretože zálohy na úhradu služieb sa zúčtovávajú a boli aj zúčtované. Výšku bezdôvodného obohatenia súd ustálil v sume 451,60 Eur za rok 2008 a v sume 575,38 Eur za rok 2009, v celkovej sume 1.026,98 Eur. Ostatné nároky žalobcu vyplývajúce z platobného rozkazu, ako aj nároky na zaplatenie úroku z omeškania a trov právneho zastúpenia súd ako nedôvodné zamietol, keď bolo povinnosťou žalobcu ako vlastníka bytu platiť preddavkované platby spojené s užívaním bytu, a teda dohliadať na plnenie tejto povinnosti žalovanou, ktorá v byte bývala. Z tohto dôvodu bolo vecou žalobcu znášať trovy konania aj príslušenstvo vymáhanej pohľadávky ako neúspešného účastníka rozkazného konania. Pokiaľ ide o návrh žalobcu, aby bola žalovaná zaviazaná k plateniu nájomného, preddavkovej platby za obdobie mesiacov júl, august a september 2010, súd tento zamietol ako nedôvodný, keď mal za preukázané, že v tomto období žalovaná byt neužívala a neužívala služby spojené s tým, v dôsledku čoho nemohlo z jej strany dôjsť k žiadnemu bezdôvodnému obohateniu. Preto súd priznal žalobcovi len náhradu skutočných nákladov za mesiace január až jún 2010. Rovnako zamietol návrh žalobcu zaviazat' žalovanú k povinnosti zaplatiť preddavkované mesačné platby za obdobie júl až november 2009 a január až september 2010, keď vzhľadom na absenciu právneho záväzku žalovanej k bytu, ako aj na skutočnosť, že nebolo možné vychádzať zo zálohových platieb na služby, ale len zo skutočných nákladov, preukázaných vyúčtovaním nákladov na služby poskytované s užívaním bytu a skutočnej spotreby energií.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) v poradí druhým rozsudkom z 28. júna 2016, sp. zn. 5 Co 594/2015 rozsudok súdu prvej inštancie v žalovanou napadnutej časti, týkajúcej sa trov konania a právneho zastúpenia zmenil tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania a v žalobcom napadnutej časti rozsudok potvrdil, pričom žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Takto rozhodol po tom, keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O.s.p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Vzhľadom na to, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, obmedzil odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov v ňom uvedených v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd preskúmal v napadnutej časti rozhodnutie podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné a odvolanie žalobcu je potrebné odmietnuť. Konštatoval, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania, vzhľadom na rozhodnutie o uplatnenom nároku mal postupovať podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a nie podľa § 142 ods. 3 O.s.p., nakoľko žalobca bol v konaní viac neúspešný ako úspešný, a preto z tohto dôvodu nebol naplnený zákonný predpoklad na postup súdu podľa § 142 ods. 3 O.s.p. Odvolací súd sa zároveň stotožnil s postupom, akým žalovaná v odvolaní určila svoju čiastočnú úspešnosť, pre ktorý dôvod odvolací súd pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania postupoval podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 151 ods. 1, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 2 O.s.p.

3. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadol včas podaným dovolaním žalobca, pričom dôvodil ustanovením § 420 písm. f/ CSP, keď napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a nespĺňa kritériá podľa § 157 ods. 2 O.s.p. a ani § 220 CSP. Poukázal najmä na to, že odvolací súd sa v odpovedi na odvolanie žalobcu vyjadril v rozsahu troch všeobecne formulovaných odsekov na strane 5 rozhodnutia, napriek tomu, že odvolacie dôvody boli žalobcom v odvolaní koncipované konkrétne a rozsiahle, ani na jeden zo svojich odvolacích argumentov žalobca odpoveď v odôvodnení rozhodnutia nedostal. Žalobcovi napríklad nebolo zrejmé, že ak sa súd stotožnil s tvrdením žalovanej, ktorá svoj procesný úspech v konaní vyčíslila na 6,98 %, na akom základe bolo dôvodné rozhodnúť o trovách konania podľa § 142

ods. 2 O.s.p. Súd sa nezaoberal ani žalobcom namietanými vadami v písomnom vyhotovení prvoinštančného rozsudku. Podľa názoru dovolateľa potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie bez toho, aby dostal odpoveď na zásadné a konkrétne odvolacie námietky, nemôže byť správne a zákonné, a preto dovolaním napadnuté rozhodnutie nie je odôvodnené tak, aby bolo možné usúdiť, aké právne úvahy viedli súd k rozhodnutiu o tej-ktorej odvolacej námietke žalobcu. Odvolací súd sa v odôvodnení nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, čím je naviac rozhodnutie aj nepresvedčivé. Naviac, žalobca napádal rozsudok aj v časti trov konania, keď jeho odvolanie nesmerovalo len voči meritórnemu výroku, pričom odvolací súd vo vzťahu k trovám konania rozhodoval iba o odvolaní žalovanej, čo vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia, v dôsledku čoho jeho odvolacia námietka vo vzťahu k trovám konania zostala nerozhodnutá. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu nemala procesný návrh, avšak navrhla vytýčiť pojednávanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), sa zaoberal v prvom rade prípustnosťou dovolania.

6. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania, vrátane dovolacieho konania, ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštančia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 36/2016, 5 Cdo 264/2014, 1 Cdo 334/2013).

9. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadieť ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). V súlade s tým je opodstatnené aj konštatovanie, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

10. V prípade, ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej

správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povaha dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolač dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

14. Dovolač súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Vady vymenované v ustanovení § 420 CSP sú procesné pochybenia najzásadnejšej povahy, ktoré sú v praxi súdov a tiež právnou teóriou považované za natoľko závažné, že dovolací súd po závere o ich existencii napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby ho posudzoval z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov (1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014).

16. Žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v tomto ustanovení, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na

konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

18. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca napadol tak výrok odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ako aj výrok vo veci samej, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

20. V prípade prvého výroku napadnutého rozsudku dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, pričom ním napadol rozhodnutie vo výroku, ktorým odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania. Vecou samou nie je rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania a takéto rozhodnutie nie je ani konečným rozhodnutím vo veci samej, resp. ktorým sa konanie končí. V tejto časti preto najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

21. Ohľadne druhého výroku napadnutého rozhodnutia dovolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ CSP tým, že rozhodnutie je nepreskúmateľné, že odvolací súd nedal odpovede na podstatné tvrdenia žalobcu, ako aj že sa nezaoberal odvolaním žalobcu, ale len odvolaním žalovanej.

22. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí zo dňa 28. júna 2016 (str. 5 rozsudku) plne stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie zo dňa 29. februára 2012. Nakoľko žalobca podal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie dňa 2. mája 2012 (č. l. 275 až 277 spisu), v ktorom tvrdil a argumentoval určitými skutočnosťami, na žiadnu z nich odvolací súd vo svojom rozhodnutí nereagoval.

23. K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti (t. j. nedostatku v odôvodnení rozhodnutia) rozhodnutí súdov nižšej inštancie, ktorou žalobca odôvodnil prípustnosť svojho dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Poukázal na to, že len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (§ 420 písm. f/ CSP), a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie.

24. Je potrebné prisvedčiť základnej argumentácii dovolateľa, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces.

25. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013).

26. Aj podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument zo strany účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higgins a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež Van de Hurk v. Holandsko, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, Ruiz Torija c. Španielsko, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303).

27. Relevantná judikatúra ESLP, vzťahujúca sa k danej veci, a princípy sú zhrnuté v rozhodnutí vo veci Ringier Axel Springer a.s. proti Slovenskej republike č. 35090/07, §§ 85 a 86, 4. október 2011, a neskôr toto zopakoval v prípade Trančíková proti Slovenskej republike, č. 17127/12 § 39, 13. jún 2015, podľa ktorej:

- princíp rovnosti zbraní, ktorý predstavuje jeden z prvkov širšieho konceptu práva na spravodlivý proces vyžaduje, aby každej strane sporu bola daná rozumná možnosť prezentovať svoj prípad za podmienok, ktoré ju nevystavujú podstatnej nevýhode vo vzťahu k druhej strane sporu (Niderost-Huber proti Švajčiarsku, č. 18990/91, 18. február 1997, § 23),

- koncept práva na spravodlivý proces požaduje právo na kontradiktórny proces, v súlade s ktorým strany sporu musia mať príležitosť nielen mať vedomosť o dôkazoch, ktoré sú potrebné pre ich úspech v spore, ale tiež mať vedomosť o všetkých vykonaných dôkazoch a predložených vyjadreniach za účelom vplyvať na rozhodnutie súdu. Akokoľvek, právo na kontradiktórny proces nie je absolútne, a toto právo môže závisieť na špecifických črtách daného prípadu (Krčmář a ostatní proti Českej republike, č. 35376/97, § 40, 3. marec 2000, Hudáková proti Slovenskej republike, č. 23083/05, § 26, Asnar proti Francúzsku (č.2) č. 12316/04, § 26, 18. október 2007, Vokoun proti Českej republike č. 20728/05, § 26, 3. júl 2008),

- zvlášť dôležitá v týchto veciach je dôvera účastníkov v spravodlivosť justície, ktorá je založená na viere, že títo mali možnosť vyjadriť svoje názory ku každému dokumentu založenému v spise (Asnar proti Francúzsku(2), č. 12316/04, § 25, 18. október 2007).

28. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd sa nevyjadril a nevysporiadal s odvolacími dôvodmi žalobcu napriek tomu, že odvolacie dôvody boli žalobcom v odvolaní koncipované konkrétne a rozsiahle, a ani na jeden zo svojich odvolacích argumentov žalobca odpoveď v odôvodnení rozhodnutia

nedostal. Odvolací súd svojím rozsudkom z 28. júna 2016 potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie zo dňa 29. februára 2012 bez toho, aby dal odpoveď na zásadné a konkrétne odvolacie námietky žalobcu, formulované v jeho odvolaní zo dňa 2. mája 2012. Dovolací súd je preto toho názoru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie nie je odôvodnené tak, aby bolo možné usúdiť, aké právne úvahy viedli odvolací súd k jeho rozhodnutiu o merite veci do takej miery, a preto je skutočne nepresvedčivé.

29. Z týchto dôvodov, keď odvolací súd nedal žiadne odpovede na otázky žalobcu uvedené v odvolaní, ako aj nevysvetlil dôvody svojho rozhodnutia tým, že nereagoval aspoň stručne na odvolacie otázky a argumenty žalobcu, dospel najvyšší súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP ako aj dôvodnosť je možné vyvodiť.

30. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolaním napadnuté rozhodnutie treba zrušiť; najvyšší súd v týchto prípadoch zrušoval napadnuté rozhodnutia bez toho, aby sa zaoberal správnosťou v nich zaujatých právnych záverov (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015). S prihliadnutím na to sa dovolací súd ani v preskúmvanej veci nezaoberal ďalšou dovolacou argumentáciou žalobcu.

31. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti jeho druhého výroku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

32. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.